

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova egy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyititéri cikkek stb. intézendők.

Nyititéri cikkek soronkint 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítottak.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Bethlen András gróf.

Kézdi-Vásárhely, 1891. nov. 30.

Kézdi-Vásárhely városa igen ritka és kiváló szerencsében részesült: gróf Bethlen András földmivelésügyi miniszter ur szerencsétette magas megjelenésével nov. hó 30-án Szentől szembe láthattuk a székely minisztert, kinek most alkalmá volt meggyőződnie városunk és vidéke lakóinak önzetlen szeretetéről és ragaszkodásáról; ez ünnepélyes fogadtatás általános és határtalan lelkesítésgéből levonhatta ő nagyméltósága azt a konzekvenziát is, hogy a góbének van melegen érző szíve, melynek keretében kitörülhetlenül be van vésve azon egyének emléke, kik tehetségök, tudományuk- és állásuknál

fogva kielégíteni igyekeznek a székely nép szerény igényeit, melyekkel az a kor színvonalára kíván emelkedni. Miniszterünk becses látogatása felvillanyozta kedélyeinket mintha csak egy érzés, egy gondolat lelkesített volna mindnyájunkat, szívünkben nyomatékos kifejezésekre talált az a meggyőződés, hogy csakis egyedül a jólét előharcosai és bajnokai, a köz-felvilágosodás terjesztői és munkásai azok, kik méltán megérdemlik a népek hódoló tiszteletét, szeretetét és tántoríthatatlan hűségét. Ez érzelmeinknek adtunk mi is ép oly gyöngéd, mint lekötelőző kifejezést akkor, midőn derék miniszterünket városukban üdvözölni szerencsések valánk. S e jelen alkalom szerencsésjét használjuk fel arra, hogy e helyen is foglalkozunk a székely miniszter személyével és eddigi működésével.

A mint nemzetünk történelmi méltóságának jogos hatalmát visszanyerte, hazánkban ez alkotmányos eszmék teljes diadalra jutottak s megvalósult maga az alkotmány, melynek alapját a parlamentáris kormány képezi. A mióta ez alkotmányos korszak kezdetét vette, azóta a magyar felelős kormány tagjai között mindig volt egy erdélyrészi miniszter is. Ez erdélyi, jobban mondva székely miniszter jelenleg Bethlen András gróf, Brassó és Szeben megyék volt főispánja.

„Bethlen András gróf mint főispán, igen tapintatosan vezette a kezére bízott két nemzetiségi megyét s ez által magára vonta az intéző körök figyelmét. Midőn azután Szapáry Gyula gróf átvette Tisza Kálmán után a miniszterelnöki és belügyminiszteri

tárczát, a megtresedett földmivelési miniszteri székbe Bethlen András grófot ültették.

Bethlen András gróf a fővárosban sem volt egészen új ember, mert már 24 éves korában, 1873-ban, Belső Szolnokmegye alsó kerületében képviselővé választották s azóta egész 1881-ig hol ezt, hol a betlehemi kerületet képviselte. 1882-ben lett Brassómegye főispánjává, majd Brennerberg Mór szebeni főispán halálával Szebenmegye vezetésével is őt bízták meg.

Bethlen András gróf Kolozsvárott született, 1849-ben, tehát még fiatal ember. A budapesti ref. gimnáziumban tanult, majd az egyetemen hallgatta a jogi tudományokat, aztán külföldre ment s egy évet a brüsszeli, másfél évet a lipcsei egyetemen töltött. Beutazta egész Európát s különös előszeretettel tanulmányozta a nemzetgazdasági dolgokat s a fontosabb gazdasági kérdésekről több cikket is irt szak- és napilapokba. Rokonszenves ember, a kiben a nagyuri gögnek még nyoma sincs, s minden emberrel szemben, a ki hozzá fordul, előékeny és szives.

Ime, ez rövid kivonata a székely miniszter eddigi tevékeny munkálkodásának; e pár sorból is megtudjuk, hogy mily speciális szakképzettséggel bír, melyet odaadó buzgalommal igyekezik hazájának javára és boldogítására érvényesíteni. Főuri rangja és magas hivatala dacára is szerény, egyszerű ember, ki egyforma szivességgel áll szóba egy palota, mint az igénytelen kunyhó lakóival. A székely miniszter ezenkívül nagyon szorgalmas, tevékeny, s ha elfoglalják is idejének nagy részét az országos dolgok

A „Székelyföld“ tarczaja.

Alkalomszerű elmélkedés.*

(Vége.)

Hanem szó a mi szó, ez után az unalmas elmefuttatásnak is beillő bevezetés után itt az ideje arra gondolnom, hogy miő tárgyat válasszak felolvasásomnak. Roppant kényes kérdés! Kényes pedig azért, mert fölötte bajos eltálatni a t. oz. publikum ízlését. Némelyek ugyanis a komoly irányú, tartalomdus és tanulmányos felolvasásokat szeretik; mások ellenben nagyokat ásitának az ilyenek alatt, és azzal érvelve, hogy a fillérestély nem tudományos akadémia, a hova szunyókálni, hanem vidám társaskör, a hova mulatni, szórakozni megy az ember: előnyt adnak a játszi, humoros előadásnak. Már most csak azt kellene tudni, hogy melyik tábor hívei vannak többségben, mert annyi eszem van, hogy ne a kisebbség ízlése szerint igazodjam. Persze, az lenne a legjobb, ha olyasmivel állhatnék elő, a mivel mindnyájuk figyelmét lekötöhetném; de erről nem ab-

rándozom, jól tudva, hogy teljes lehetetlen mindenkinnek tetszése szerint cselekedni.

Szörnyű hálátlan szerepe van, t. fillérestély, mi nálunk — és azt hiszem, egyebütt is — a felolvasónak. Míg szerencsésebb szereplő társainak: a szavalóknak és éneklőknek oly bőven kijut a „zajos tetszésnyilvánítások“-ból, addig a szegény felolvasó, a ki pedig talán napokon keresztül rágt a tollat, hogy egy csepp elismerésben részesüljön, alig kap egy-két gyenge tapsot — szánalomból. Míg a szavalókat és éneklőket a legnagyobb figyelemmel hallgatják, addig a felolvasót eddigi tapasztalás szerint sokan számba sem veszik, sőt némelyek kedélyesen csevegnek a felolvasás alatt.

Ez az én sorsom is, jól tudom. De mindegy! Én sem híz, sem követelő nem vagyok, következőkép nem vágyódom a tapsok után; valamint a fölött sem bosszankodom, ha némelyek csevegéssel igyekeznek előzni felolvasásom unalmait.

Hanem, kérem szépen, én elszánt ember vagyok; egy elszánt ember pedig igen sokra képes; a mint ezt én is rögtön be fogom bizonyítani azzal, hogy egy merényletet követek el. Igen, valószínű merénylet lesz, midőn e hosszú bevezetés rövid befejezése gyanánt előadom

a ferdészajú bodnárcsalád
tragikomikus történetét.

Élt valahol, hogy hol, az nem tartozik a do-logra, egy istenfő bodnárcsalád: férj, feleség és egy szende leányzó, a kik mind a hárman — mint történetem címe elárulja — ferdészajúak valának.

A leányt, ki már eladószámba ment, Esztikének hívták.

Az említett testi fogyatkozás nemcsak hogy nem zavarta e boldog család nyugalmát, de sőt a családfőnek és élete párjának az volt egyedüli forró ohajtásuk, hogy vajha adna nekik az ég egy olyan vőt, a ki teljesen illenék családjukba és nem zavarná az ott uralkodó harmóniát. Szóval azt ohajtották, hogy bár csak az Esztike jövődöbelje is ferdészajú lenne.

A jámbor lelkek ohajtását teljesíteni szokta az ég. Itt is úgy történt.

Egy napon beállított májsztramákhoz egy tenyeres-talpas, vándorló bodnárlégény és munkát kért.

Hogyne kapott volna, mikor a lehető legjobb ajánló levéllel volt ellátva: neki is ferdén állott a szája!

Nagy volt az öröm a háznál. A légényt dédelgették, tejben-vajban fürösztözték; még a gondolatát is igyekeztek kitalálni, csak hogy megszeresse a háztáját, no meg egy kicsit — Esztikét is.

Hát persze hogy megszerette mind a kettőt. Ugy májsztram, mint májszterné asszonyom ali

* A kézdivásárhelyi jótékony nőegyesület nov. 21-iki fillérestélyén felolvasta Erdélyi Károly.

mégis figyelme mindig ott lebeg az ő szűkebb értelemben vett hazája körül, a Székelyföldön, melyet befolyásos állásánál fogva protegál s majd ebben, majd pedig abban az ügyben áll segítségére, hogy érdekeit előtérbe juttassa. Tudja a Székelyföld népeinek bizonyos dolgokban való kisebb-nagyobb elmaradottságát, tudja a hiányokat s ép azért egész szívvel, lélekkel függ hazája sorsán s azon van, hogy valamely új és hasznos eszméjét nyomban kövesse üdvös tette. Már csak az a tény is, hogy a székely egylet érdekében oly sok áldozatot hozott, elegendő arra, hogy népszerűsége egyszer s mindenkorra biztosítva legyen.

Bethlen András gróf még fiatal ember s így joggal nézünk azon várakozások elébe, melyeket nevéhez és egyéniségéhez fűzünk; mert a nemes grófnak bizonyosan tudatában van az, hogy mi a székelységnek legfontosabb ügye? okvetlen kell ismernie azon nehézségeket és akadályokat, melyek még önéletünk fentartásába és megszilárdításába ütköznek. S ennek tudatában reményünk van, hogy ő nagyméltósága szent célunkat: nemzetünknek minden osztályát munka és anyagi sikerek elérhetése által a szegénységből és nélkülözésekből kimenteni — valószínű fogja Hisszük, hogy ezen és további reményeinkben nem is fogunk csalatkozni.

Mihályt János.

Vasutunk megnyitása.

Kézdi-Vásárhely, 1891. decz 1.

Kézdi-Vásárhely városában az ünnepélyek egymást érik. Mult hó 27-én volt meg a brassókézdivásárhelyi vasut közigazgatási bejárása s november 30-án a vasut ünnepélyes megnyitása következett. Az ünnepségek súlypontja minden esetre a megnyitásra esett, mert ez alkalommal a kormány képviselőjében Gróf Bethlen földmivelési miniszter s a kereskedelmi miniszter részéről Lukács Béla államtitkár is megjelent. Ezenkívül a miniszter kíséretében voltak: Gyöngyösi János miniszteri tanácsos, Potsa József Háromszék megye, Maurer Mihály Brassó megye főispánjai, Tompa Mihály Háromszék megye, Roll Brassó megye alispánjai, Geréb Béla Maros Vásárhely, Brennerberg Ferencz Brassó város polgármesterei, Bekács Gusztáv, Dr. Neumann Armin, Benkő Sán-

dor, Molnár József, Bárány Szentkereszt Béla országgyűlési képviselők, Szentiványi Miklós megyei főjegyző, Tauszik Hugó, a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara elnöke stb. A kézdívásárhelyi vasuti indulóház ezen alkalomra igen díszesen fel volt ékesítve. A pályaudvar bejáratánál egy művésziesen összeállított diadalív díszelgett, melyen erősen meglátszott, hogy egy kitűnő mérnök sok gondnal összeállított munkája. A csinos munka Camilli jeles vasuti mérnököt dicséri. A perronon közepén a város képviselőtestülete és a tanács kiküldöttei, a honvédség, kir. törvényszék és egyéb hatóságok s a vidéki birtokosság küldöttei, jobbról a vidéki és városi hölgyközönség és balról a tüztől zenekar foglaltak helyet, a pálya két oldalán beláthatatlan embertömeg. A kellemetlen esős és szeles idő legkevésbé sem ártotta a város közönségét, s igazi angyali türelemmel várta be azt a kétórát, mely a kivonulás és a megkésztet vonat megérkezéig tellett.

A vendégeket hozó vonat, melynek érkezése zónaidő szerint 1 óra 20 perczre volt jelezve, körülbelül 2 órakor rohogott tüztől Rákóczi-indulója mellett be a vidékről és városról összegyűlt tengernyi nép örömrivalgásaközött. A pályaudvarban Dobay János következő beszéddel üdvözölte a minisztert:

Nagyméltóságú miniszter Ur!
Kegyelmes Uram!

Ezelőtt néhány évvel még csak szelid ohaj volt s ma már örvendetes valóság a háromszéki székely vasut. Készen áll a szép mű s a háromszéki áldott rónaságon, melynek oszondjéig eddig csak madárdal és a mezei munkások vidám zaja zavará meg, végig rohogott az érc szörnyeteg s a dübörgő gőzparipa hátramaradó füstje jelzi az utat, melyet a haladó kor, a civilizáció szűz földünkön nyitott. Az egyszerű szántó-vető az új osodának nézi füstjét, hallja hangját, szíve megdobban, nem tudja, hogy jót-e vagy rosszat várjon tőle, de egy titkos sejtésem azt sugja neki, hogy egy újkor küszöbén áll.

Dicső őseink vassal oldották meg függő kérdéseinket s ma is vassal, gőzzel oldatott meg ama nagy problema, melyet székely kérdésnek nevezünk. A székelynek, ki nem fért meg ebben az elszigetelt kis világban s mindig kelet felé tört, megnyitott az utat a művelt világ felé, hol életrevalóságot, szorgalmat érvényesítheti, a nélkül, hogy nemzetisége veszélyeztetné.

Erősen hiszünk és reméljük, Kegyelmes Uram, hogy a székely vasut s bölcs kormányunk atyai gondoskodása, melynek egy örvendetes jele, hogy ma Nagyméltóságodat városunkban tisztelhetjük, meg fogják hozni a székely kérdés végleges megoldását.

E drága földön, melynek minden pontjához anynyi dicső harcozói emlék fűződik, s hol a nemzet önfentartási küzdelmei annyi hőst teremtettek, legyen üdvözölve a hősök ivadéka, legyen üdvözölve a nemzet kegyeltes tiszteletével körülövezett Bethlen név méltó örököse s legyen üdvözölve az államalkotó bölcs fejedelem unokája, ki hivatalosan az ősei által oly hősiessen védelmezett föld né-

kés eszközökkel, a földmivelés emelésével jólétet teremteni. Mélyen lekötözve azon kegy által, hogy Nagyméltóságod látogatásával tisztelte meg megyénket és városunkat, salkalmat nyújtott, hogy hódolatunkat itt, otthonunkban bemutathassuk, viszonzásul a legjobbat hoztuk el, mivel csak bírnunk. Mi egész szívünket adjuk Nagyméltóságodnak, mely elismeréssel, hálával és szeretettel van tele. Kérjük, fogadja ezt szívesen, s ha országos gondjai között lelkében olykor-olykor a mult emlékei felmerülnek, kérjük, emlékezzék meg arról, hogy van a keleti Kárpátok aljában egy szerény kis város, mely mindig igaz szeretettel és hálával fog Nagyméltóságodra visszaemlékezni. Kérjük, fogadja be megyénket és városunkat országos gondja közé, s kérjük, fogadja el azon ohajunkat, hogy az Isten Nagyméltóságodat sokáig éltesse!

Erre Bethlen miniszter ékes beszédben válaszolt. Hosszasan és behatóan fejtegette a háromszéki vasut jelentőségét. Beszédében két dolog érintette a székely embert igen kellemesen. Először az, hogy a kormány igen jól van tájékozva viszonyaink felől, ismeri bajainkat, s másodsor az, hogy akar is segíteni rajtunk. Mindkét jelenlét elég garancia arra nézve, hogy kormányunktól csak jót várhatunk. A sokat ígérő miniszteri beszéd után megyénk főispánja bemutatta a jelen volt notabilitásokat s ezzel kezdetét vette a bevonulás, melyhez hasonló — bátran elmondhatjuk — Kézdi-Vásárhely városa sohasem látott.

A város végén diszkapu várta a kedves vendégeket. A házak zászlókkal, az utcák fenyűfákkal voltak pazarul díszítve. A fenyűsorok felett kiemelkedő zászlók gyönyörű látványt nyújtottak, s ha ehhez gondoljuk azt a roppant kocsisort s azt az óriási néptömeget, melyeknek bevonulása majdnem egy egész órát vett igénybe, fogalmunk lehet azon igazán festői képről, melyet a város nyújtott, s mindezen ünnepies dolgoknak a valódi szint és fényt az a határtalan lelkesültség adta meg, mely az egész tömeget eltöltötte. A székely nép igazán lázban volt.

A miniszter és kísérete Csizsár József kereskedő házánál volt szállva s itt fogadta a tisztelgő küldöttségeket. Először a román kath., azután az ev. ref. lelkészi testület mutatta be hódolatát, amezok nevében Bálint László főesperes, emezekében Zoltáni Elek esperes tolmácsolva a lelkészi kar érzelmeit. Ezután a jótékony nőegylet hozta meg a maga csokrát. Hölgyeink számára az első hely volt fentartva, de — bizonyára toalettkérdés miatt — csak harmadik helyre érkeztek be. A nagy szolid kinézésű csokornál többséget ért Székely Jánosné alelnökű talpraesett, ügyes üdvözlő beszéde. A miniszter urat láthatóan kellemesen érintette a hölgyek tisztelgése s mindnyájukkal szívélyesen szorított kezét. Ezután a honvéd tisztikar, élén Benedek István alezredessel, a törvényszéki, bírósági és ügyészégi tisztviselők Ponori

titkolható örömmel vették észre bizonyos bámészkodó tekintetből, szemérmes mosolygásokból és végre mind gyakrabban tapasztalható merész kacintásokból, hogy a madár lépen ragadt, és hogy az ő jámbor óhajításuknak már többé semmi sem áll útjában.

A mikor majsztram az időt már teljesen elérkezettnek vélte arra, hogy tervét megvalósítsa, így szólt élete párjához:

— Te anyjukom, mit gondolsz? Minthogy Isten ő szent felsége kegyesen meghallgatta a mi könyörgésünket, és Pistát, ezt a derék legényt vezérelte hajlékunkhoz, a kiből olyan derék férj vált. nék a mi kedves Esztikénk számára, a kit, úgy látszik, teljes szívéből szeret, no meg aztán szó a mi szó, Esztike is szereti őt: talán ne is eposszük őket tovább, hanem adjuk össze és csapjunk egy derekas menyegzőt; hiszen az isten egymásnak teremtette őket.

— Helyesen beszélsz, kedves apjukom; az én véleményem is az, hogy a kedves gyermekeket ne várakoztassuk tovább. Ez valóságos kegyetlenség lenne; mert a vak is láthatja, hogy napról-napra hitványodnak, soványodnak a nagy szerelemtől. Gondolj csak vissza a mi fiatal korunkra, mekkora epekedéssel vártuk mi is azt az időt, a midőn egymáséi lehetünk. Szerelmünk drága zálogát: kedves Esztikénket tehát tegyük minél előbb boldoggá.

— Ugy van, egy pillanatil se várunk tovább.

Minél előbb össze adjuk a gyerekeket, annál hamarabb teljesülhet az az óhajításunk, hogy családunkhoz méltó unokákat ringathassunk térdeinken. Hívd be csak anyjuk azokat a gyerekeket!

— Esztike, Pista, jértek be!

— Tessék parancsolni majsztram!

— Itt vagyok, kedves szüleim!

— Kedves gyermekeim! én és anyátok azt vettük észre, hogy ti nem nézitek egymást rossz szemmel. Mi nem akarjuk gátolni a ti boldogságotokat; tehát ha szeretitek egymást, legyetek egymáséi. Én részemről szívesen rátok adom apai és anyai áldásomat.

— Én is rátok adom anyai és apai áldásomat!

— Kedves apám!

— Kedves anyám!

Dictum-factum! a lagzi megtörtént. Ünnepeletett pedig ez oly fényes, a mint a család méltósága és vagyonos állása megkívánta. Szem- és fültanuk állítása szerint a vendégek is egytől-egyigt tátott szájuakká váltak a nagy csodálkozástól.

A nagy lakzi után másnap este, midőn a lepihenés ideje elérkezett, a boldog örömapa így szólt vejehez:

— Kedves fiam! én ugyan már most is boldognak érzem magamat; de téled függ, hogy még boldogabb legyek. Eddig egy nagyon terhes teendő sulyosodott reám; azt most szeretném áthelyezni a te erősebb, fiatalabb vállaidra. Lefekvéskor ne-

kem kellett mindig a gyertyát kioltanom; ezennel legyen ez a te kötelesség. Kérlek hát, fujd ki a gyertyát!

— Szívesen, kedves apám! (Próbálja: fu, fu.)

— Jaj, kedves fiam, úgy látom, hogy nem értesz hozzá; neked ezt a mesterséget még tanulnod kell. Jere lányom, mutasd meg a férjednek: hogyan kell kifújni a gyertyát!

— Szívesen, kedves apám! (Próbálja: fuh, fuh, fuh.)

— Ejnye, a ki lelke van, te sem értesz hozzá! Tudtam én azt jól, hogy ez nehéz mesterség, de azt még sem hittem volna, hogy az én Esztike leányomon kifogjon. Jere anyjuk, próbáld meg te is; hátha neked sikerülni fog.

— Megpróbálhatom, apjuk; de tudom előre, hogy én is szégyenben maradok. (Fujja: fuh, fuh, fuh.)

— Jaj, ez már mégis bosszantó dolog, hogy közületek egyik sem tudja kifújni a gyertyát. E szerint ez a terhes kötelesség továbbra is az én vállaimon marad. No, hát nézzetek ide és tanuljátok meg tőlem: miképpen kell azt csinálni. (Fujja: fuh, fuh, fuh; a gyertya nem alszik ki. Ekkor ajkán megnevető mutató és hüvelykujját, azokkal a gyertyát elköppantja)

— No, látjátok!

Sándor elnök vezetése alatt, majd meg a városi képviselőtestület és városi tanács, élükön Bartók Károly polgármesterrel s végül a tanácsütletek tisztelegtek, melyeknek nevében Erdélyi Károly felsőnépiskolai igazgató beszélt.

A tisztelegések 3 óra körül értek véget s ekkor a miniszter és kísérete az iparkiallítás megtekintésére ment. Az út itt is valóságos fenyő-erdőn, nemzeti lobogók között haladt a községi iskoláig, hol a Kézdi-Vásárhelyt művelt iparágak produktumaiból egy-egy kis kollekció volt kiállítva. A minisztert s kíséretét első sorban az asztalos-ipar lepte meg, mely olyan czikkeket produkált, minőket vidéki városból válni alig lehet. Használó elismerésben részesült a szíjgyártó-, kovács- és gépipar. A miniszter több iparos nevét feljegyeztette, valószínűleg azért, hogy megrendelést tegyen nála. Iparkiallításunk kevés idő alatt készült el s csupán olyan czézből, hogy vendégeink némi áttekintést nyerjenek iparunk állásáról s általában a legkisebb arányokra volt összevonva, de azért mégis általános elismerésben részesült, s mi az elért eredményekért ezen a helyen is elismerést szavazunk azon bizottságnak, mely a rendezést önként elvállalva, rövid pár nap alatt összeállította.

Ezután a női iparkiallításhoz vonult a menet az árvaházhoz. Itt a minisztert a humán intézetek vagyongazdálkodó bizottsága nevében annak elnöke Dr. Bánffy Zsigmond fogadta, mely után a miniszter megtekintette a kiállítást. Azok a páratlan szép himzések s a női munkakörhöz tartozó különböző czikkek egy teremben voltak összehalmozva, annyi izléssel, annyi bájjal, hogy az oly sok látványossághoz hozzászokott miniszter is bámulattal állt meg a kis paradicsom ajtajában, s végül is legteljesebb elismerésének adott kifejezést a látottak felett. Rövid itt időzés után a vendégek 5 óra tájban a tanácsházhoz vonultak, hol pompás ebéd várta az érkezőket.

A bankettre — melyet a város adott — hely szűke miatt csak 150-en voltak hivatalosak, s a vendégek többi része a vendéglőkben ünnepelte meg a nagy napot. Az első fogás után Potsa József főispán őfelségekre a királyra és királynéra mondott köszöntőt, melyet a közönség állva hallgatott végig s háromszoros zúgó éljenel adott alattvalói hódolatának kifejezését. Ezután ismét a főispán emelt poharat, nagyszabású beszédben éltetve a minisztert, mire a miniszter szívélyes, meleg hangon Háromszék megye közönségét éltette. Erdélyi Károly Lukács Béla államtitkár, Lukács Béla Háromszék megyét és Kézdi-Vásárhely városát, Kovács Dániel Potsa főispánt éltette. Ez utóbbi poharköszöntő igaz hálával és elismeréssel sorolta fel azon soha el nem emesző emlékeket, melyeket magyunk főispánja, sok évi működésével, megynkben magának emelt; erre megnyilatkozott a háromszéki nép szeretete főispánja iránt s percekig tartó, ismét meg ismét megújuló éljenzés követte a szép toasztot. Potsa főispán Bedő Albert miniszteri tanácsost, Molnár Józsiás Bekács Gusztávot, Bekács Gusztáv az általa hön szeretett székely népet, Benkő Sándor Maurer Mihály főispánt, Maurer Mihály főispán a Háromszék- és Brassó megye közötti egyetértést, Szentiványi Miklós Bokross Eleket, a képviselőház alelnökét, br. Szentkereszt Béla gr. Nemes Jánost, Potsa főispán gr. Nemes János most született fiát, Potsa főispán a kézdívásárhelyi nőket, Dr. Neumann Armin Potsa főispánt, Beldi Tivadar Háromszék megye országgyűlési képviselőit, Nagy Károly Tompa Miklós alispánt, Bodor Géza Gábor Péter főszolgabírókat, Keresztes Ede Kézdi-Vásárhely városát mint házigazdát, Potsa főispán Brassó vármegye alispánját Rollt és a polgármestert Brennerberg Ferenczet, Roll alispán s Brennerberg Ferenc a Háromszék- és Brassó megye közötti jó viszonyt, Tompa Sándor Háromszék megyét éltették. Az elég sok és szép poharköszöntővel fűszerezett lakoma este 6 óra után ért véget.

Ekkorra már a piac és utcák fényárban usztak, a fáklyák meg felgyultak s a tűzoltó-zenekar meg rázendített a Rákóczi-indulóra. A vendégek 40 kocsin vonultak ki az induló-házhoz, s merre a vonat haladt, mindenütt fényesen kivilágított ab-

lakok s fáklyafény fogadta őket. A pályaudvarban ekkorra már ismét nagy közönség verődött össze, mely lelkesen éljenzte a távozó vendégeket. Itt a fáklyások a vasutvonal két oldalán hosszú sorban foglaltak helyet s a vonat a fénytengeren át végigdübörgött s elrohant a sötét éjszakában.

Ezekben a fogadtatásról röviden megemlékezőn, nem mulaszthatjuk el a sok szép és jól sikerült ünnepségért Kézdi-Vásárhely érdemes polgármesterének Bartók Károly urnak, valamint az egész tanácsnak elismerést szavazni, kik együttes működésükkel városunk ez örömmünepét oly szép-pé, feledhetlenné tették.

Kovácsnai tudósítónk a következőket írja az ottani fogadtatásról:

Tizenkét óra 24 perczkor robogott be a kovácsnai vonalat megnyitó vonat, melyet a tengerynyi nép lelkesült éljen-riadala s egy tarackzlóvés fogadott. A nép lelkesültségét leírni lehetetlen. Mindenki igyekezett elsőnek lenni, hogy a kedvelt minisztert láthassa. A riadó öröm kitérése főséges volt.

Csia György nyug. kir. aljárásbíró, közbirtokossági elnök következő beszéddel fogadta gróf Bethlen Andrást földmívelési minisztert ő nagyméltóságát és méltóságos Lukács Béla államtitkár urat:

«Nagyméltóságú Miniszter ur! Kegyelmes urunk! Es méltóságos államtitkár ur! Örömmel sereglettünk Kovácsna nagyközség lakói a kovácsnai vasuti állomáshoz, mert a mit nem sokkal ezelőtt csak hírből ismert e végvidék lakóinak egy jó nagy része, azt most megtestesítve, saját szemével látja és bámulja.

Nem sok esztendő forgott le a nagy idők kerekén azóta, hogy a vasuti intézmény az erdélyi Kárpát hegység legkeletibb részén, a székelység között meszerü intézmény volt; s ma már a helyi érdekeknek megfelelően gőzkocsi repül keresztül Háromszék vármegyénk kies rónán is, áldást, szellemi és anyagi jólétet terjesztvén magával mindenfelé.

S vajjon kinek köszönhetjük, hogy ezen közhasznú intézmény végre valahára hozzánk is eljutott? Nem kell sokáig kérdészködnöm; mindenki, gazdag úgy, mint szegény, öreg és ifjú ezt sugják fülemb: Baross Gábor kereskedelmi és gróf Bethlen Andrást földmívelési miniszterek, ez idő szerint Magyarországnak legnépszerűbb miniszterei gondoskodtak, hogy a nagy államtest végtagjai ne hulljanak le az anyaország emlőiről; gondoskodtak, hogy az idáig elhagyatott hangyaszorgalmu székelység is bírjon azon eszközökkel, melyek őt versenyképessé teszik a kulturápekek szemben s nem engedik a tudatlanság, a megsemmisítés végtelenségébe alácsúszni. S ha ez így van, a mi felett kételkedni sem szabad, vajjon lehet-e csodálkozni, ha mi, megragadván ezen rég várt kedvező alkalmat, eljöttünk, hogy személyesen ismerjük meg jölteveinket, azon nagynevű minisztereket, vagy azoknak legalább egyikét, kiket más államok méltán irigyelnek mitőlünk.

Es vajjon lehet-e csodálkozni, ha ilyen körülmények között eljöttünk, hogy személyesen, élőszóval adjunk kifejezést hazafni elismerésünknek, hálás köszönetünknek és határtalan tiszteletünknek azon miniszter és államtitkár iránt, a kik köztünk való megjelenésükkel ma örömmünepet szereztek nemcsak nekünk, Háromszék megye összes lakóinak vallás és nemzetiség megkülönböztetése nélkül.

S mindezt tesszük hazafni köteleességéből, Nagyméltóságok iránti rokonszenves tiszteletből. Igen, Kegyelmes ur, mert tudjuk, hogy Nagyméltóságoknak áldásos működésük és nagy alkotásaik a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi ügyek terén Európáig ismertettek; és mert tudjuk, hogy Nagyméltóságok hazánk anyagi gyarapodásának kiváló képviselői és nemzeti irányu önállóságunknak legnagyobb biztosítékai.

Éppen ezért fogadják Nagyméltóságok újabbán is hazafni üdvözetünk, hű ragaszkodásunk és végtelen tiszteletünk kifejezését.

Kérjük Nagyméltóságokat, tartsák meg jóindulatú pártfogásukban továbbra is a sokáig elhagyott székelységet, mert: ha pártfogásban, segédlemben részesítenék az anyaország gyermekeit, akkor bizonyára jogosultabbak vagyunk és nagyobb szükségünk van arra nekünk, a csekély vagyonnal bíró, de életképes székelységnek, mely idáig megtudta védeni s ezután is meg fogja védeni tudni nemcsak saját tűzhelyét, hanem az anyaország legkeletibb határkapuit is idegen betörésektől, ha ő is kellő pártfogásban részesítenék és az elszegényesedéstől az ipar, kereskedelem és nemzetgazdaság tovább fejlesztésével megvédetik

Még csak egy pár szót vagyok szerencsés Nagyméltóságok előtt felhozni, nagybábra kovácsnai érdekből. Kovácsna nagyközség, a székelységnek hazafi érzelmeitől mindig dagadó kovácsa, azért is hálás köszönettel tartozik Nagyméltóságoknak, mert kérésünk folytán engedélyezve lett, hogy ezen állomás a „pávai“ névnek megváltoztatásával „kovácsnai állomás“ nevet nyerjen.

Ezáltal mindenesetre könnyebbé tétetik saját speciális érdekeinknek, a gazdag vastartalmu hegyeknek és kitűnő ásványvizeinknek a nagy világgal való megismertetése, mi a kovácsnai lakosoknak csak előnyükre fog szolgálni.

Kérjük Nagyméltóságokat, kegyeskedjenek nagybecsű figyelmüket ezeknek fejlesztésre is kiterjeszteni, mert ezek nemcsak kovácsnai érdekekből, hanem közegészségügyi és nemzetgazdasági szempontból is igen-igen fontos kérdések.

Es hogy nagyméltóságok megkezdett áldásos munkájukat, nagy alkotásaikat még sokáig folytathassák, itt a szabad ég alatt, a természetnek a nagy templomában, honnan úgy hisszük, hogy kérésünk hamarabb feljut az egék Urához, itten szívünk mélyéből kérjük a magyarok Istenét, hogy tartsa meg Nagyméltóságoknak drága éltüket a közös hazának, nemzetünknek és a székelységnek boldogítására, dicsőségére sokáig, az emberi élet legvégső határáig.

Kívánjuk, hogy nagyméltóságú gróf Bethlen Andrást földmívelési, Baross Gábor kereskedelmi miniszter urak és méltóságos Lukács Béla államtitkár ur sokáig éljenek!

Gróf Bethlen Andrást miniszter ur ő nagyméltósága megható hangon válaszolt Csia György mélyen átértett szónoklatára.

A kovácsnai érdekeket illetőleg azt jegyzi meg földmívelésügyi miniszter ur, hogy annak a természetből dus kézzel osztott nevezetességeiről és természeti gazdagságáról tudomással bírva a magas állam, nem késett a község javát, érdekét szem előtt tartani, hogy kellőleg értékesítse e tekintélyes székely falu azon előnyöket, melyeket most, mikor vasuti állomása van, már könnyű szerrel juttathat érvényre.

Ő nagyméltósága arany mondatait a tömeg viharosan megéljenzte.

Ezután a Barthalis János vezetése alatt álló polgári dalárda énekelte el a „Szózat“-ot, melynek sikere felett miniszter ur ő Nagyméltósága teljes megelégedését fejezte ki s azon nézetét nyilváníttotta, hogy a kovácsnai dalárdának alapja olyan jól meg van vetve, hogy ezen unton haladva, szép jövője van annak. Az erre következő rövid beszélgetés után a magas vendégek bucsut vevén, kocsiosztályukba vonultak s a vonat tovább robogott s míg csak látható volt, a lelkesült néptömeg „éljen“ riadalmu harsogott utána, éltetve a nagynevű férfiakat, kik a vármegyének jóakaró Maecenasai.

T a n ü g y.

Peselnek, 1891. nov. 23.

A kézdi-orbai róm. kath. tanítótestület november 18-án tartotta 56-ik közgyűlését az altorjai iskola helyiségében Bartha Agoston elnökle alatt. A rendes tagok jelen voltak teljes számban, a pártoló tagok közül is többen, élükön Bálint László ker. főesperes urral, s ezeken kívül számos vendég és tanügybarát.

Szent mise után kezdetét vette a gyűlés, melyet Bartha Agoston elnök nyitott meg ügyes beszéddel.

Elnök felhívására Solyom József helybeli tanító gyakorlati tanítást tartott a 3-ik osztályban. A magyar nyelvből ismertette az ige három főidejét, mialatt a 4-ik és 5-ik osztályt számfeladat kidolgozásával, a 6-ik osztályt írással foglalkoztatta.

Solyom Mihály helybeli k-tanító a 2-ik osztályosokkal tartott gyakorlati tanítást. A beszéd- és értelemgyakorlatok nyomán nagyon ügyesen ismertette a lovat.

Egyleti főjegyző a sósmezei gyűlésről felvett jegyzőkönyvet felolvastva, azt a gyűlés helyben hagyta és hitelesítette, mire megejtettek a bírálatok a gyakorlati tanítások felett. Mindkettőt teljesen sikerültnek nyilváníttotta a gyűlés.

A mult gyűlésen mélt. Bálint László ker. főesperes ur elnökle alatt egy 10 tagú bizottság küldetett ki a dalkör alapszabályainak újból megvitatása czéljából. A bizottság nevében az elnök a már kidolgozott alapszabályokat, mint teljesen korrekt dolgozatot, elfogadásra ajánlja, mire gyűlés elhatározza, hogy azt jóváhagyás végett Püspök ur ő Nagyméltóságához felterjeszti. Együttal a tanítótestület alapszabályainak módosítására mélt. Bálint László főesperes urat, továbbá elnököt és jegyzőt kéri fel a gyűlés.

